

Modlitební řád ke svatému Přijímání

Obsahuje:

- ❶ Kánon a modlitby před svatým Přijímáním:
 - začátek k pravidlu před svatým Přijímáním
 - kánon
 - deset modliteb svatých Otců a tropary
- ❷ Postup děkovných modliteb po svatém Přijímání:
 - pět modliteb svatých Otců
 - zakončení děkovných modliteb s tropary
- ❸ O přípravě ke svatému Přijímání

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Na přímluvy svatých Otců našich, Pane, Ježíši Kriste, Bože náš, smiluj se nad námi. Amen.

Králi nebeský ... *(A dále trojsvatá píseň až po Otče náš.)*

Hospodi, pomiluj. *(Dvanáctkrát)*

Pojďte, pokloňme se ... *(S poklonami)*

Žalm 22. (23.)

Hospodin jest pastýř můj, nebudu míti nedostatku. Na místě hojnosti dá mi spočinout, k vodám tichým mne přivede. Duši mou posilňuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. Protož i když půjdu údolím stínu smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty jsi se mnou; tvoje žezlo a tvá berla jsou mojí útěchou. Prostíráš mi stůl proti těm, kteří mne utiskují, pomazáváš olejem hlavu mou a kalich tvůj mne napájí silou. Milost tvá následovati mne bude po všechny dny mého života, abych přebýval v domě Hospodinově do nejdělsích dnů.

Žalm 23. (24.)

Hospodinova jest země a vše, co je na ní; svět, i ti, kteří žijí v něm. On na moři ji založil, a na řekách upevnil ji. Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? A kdo stane na místě svatém Jeho? Ten, kdož jest rukou neprovinilých a srdce čistého, kdož nepoutal duši svou k marnosti a nepřisahal lstivě bližnímu svému. Takový přijme požehnání od Hospodina a milost od Boha – Spasitele svého. Takový jest rod hledajících Hospodina, hledajících tvář Boha Jákobova! Knížata, otevřte své brány!, otevřete se, brány věčné!, a vstoupí Král slávy. Kdo je ten Král slávy? Hospodin silný a mocný, Hospodin mocný v boji. Knížata, otevřte své brány!, otevřete se, vchody věčné!, a vstoupí Král slávy. Kdo jest ten Král slávy? Hospodin mocností – On jest Král slávy.

Žalm 115. (116,10—19)

Věřil jsem, a proto jsem pravil: Zcela jsem se pokořil. Ve vytržení svém řekl jsem: Každý člověk je lhář. Čím odplatím se Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Kalich spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu. Sliby své Hospodinu splním před veškerým lidem jeho. Čestná jest v očích Hospodinových smrt svatých jeho. Ó Hospodine!, jsem služebník tvůj, jsem služebník tvůj a syn služebnice tvé; *proto* roztrhl jsi pouta má. Tobě přinesu oběť chvály a jméno Hospodinovo vzývati budu. Hospodinu splním sliby své před veškerým lidem jeho, v nádvořích domu Hospodinova, uprostřed tebe, Jerusaleme! Hallelujah.

Sláva ... I nyní ...

Allelujah ... *(Třikrát s třemi poklonami)*

Tropary (hlas 8.):

Na nepravosti mé nehleď, Pane, jenž jsi se z Panny narodil; srdce mé očisti a učiň je chrámem pro přečisté Tělo tvé a Krev tvou. Nezamítej mne od tváře své ty, jenž nesčetněkrát prokazuješ milost velikou.

Sláva ...

Jak se osmělím účastnit se Svátostí tvých já nehodný? Aneb jak se odvážím přistoupiti k tobě s důstojnými, vždyť usvědčuji mne oděv můj, neboť nemám roucho svatební, čímž vysloužil jsem si odsouzení pro hříšnou duši svou. Očistiž, Hospodine, poskvrnění duše mé a spasiž mne jako Lidumil.

I nyní ...

Mnoho, přemnoho je prohřešení mých, Bohorodice, k tobě jsem se utekl, Čistá, záchranu žádaje – navštiv nemohoucí duši mou a pros Syna tvého a Boha našeho, aby uděлил mi odpuštění všech špatností, jichž jsem se dopustil, jediná Blahoslovená.

Ve svatou čtyřicátnici:

Zatímco slavní učedníci při umývání *nohou za poslední* večeře byli osvíceni, tehdy bezectný Jidáš chorý lakotou byl zatemněn *na rozumu* a nespravedlivým soudcům zradil tebe, Soudce spravedlivého. Popatř, milovníku statků, na toho, jenž kvůli jmění skončil oběšením. Varuj se nenasytné duše, jež odvážila se toho proti Učíteli svému. Ó Pane, jenž jsi ke všem dobrotivý, sláva tobě!

Žalm 50. (51.) (Smiluj se nade mnou, Bože ...)

KÁNON KE SVATÉMU PŘIJÍMÁNÍ

(Hlas 2.)

Píseň 1.

Irmos: Pojdte, lidé, pějme píseň Kristu Bohu, který moře rozdělil a učil lid, jež vyvedl z otroctví egyptského, neboť jest slavný.

Přípěv: Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Chlebem života nekonečného nechť mi je Tělo tvé svaté, milosrdný Pane, a drahocenná Krev uzdravením rozličných nemocí.

Přípěv: Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Poskvrněn skutky hříšnými, já zatracený, nejsem hoden přijímání, Kriste; leč ty mne učíš hodným účasti na tvém přecistém Tělu a Božské Krvi tvé.

Přípěv: Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Země blahá, urodivší bez obdělávání klas, který je spásou světa; jej požívám, pročez učíš mne hodným spasení, požehnaná nevěsto Boží. (*Bohorodičen*)

Píseň 3.

Na skále víry mne upevniv, proti mým nepřátelům jsi ústa má otevřel. Zpěvem zaplesal duch můj: Není svatý, kromě Boha našeho, a spravedlivějšího nad tebe, Hospodine.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Kriste, dejž mi slzy omývající poskvrnění srdce mého, neboť klidným svědomím očištěn, s vírou a bázni přicházím, Vlávde, abych přijal Božské Dary tvé.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Budiž mi přečistě Tělo tvé a Božská Krev na odpuštění mých prohřešení, ke společenství Ducha Svatého, k životu věčnému; abych vzdálen byl utrpení a soužení, Lidumile.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Přesvatá *Matko*, stole Chleba živého, pro milost *svého Syna* shůry sestoupivšího, jenž světu nový život daroval, i mne nehodného učiň nyní hodným okusiti s bázní toho Chleba a živ býti. (*Bohorodičen*)

Píseň 4.

Z Panny jsi vyšel, ne jako přímlovce, ani jako anděl, ale sám vtělený Pán, kterýž mne jako člověka celého spasil. Tebe proto vzývám: Sláva síle tvé, Hospodine.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Pro naši spásu rozhodl ses vtělit se, Mnohomilostivý, a dal ses pro hříchy lidské jako beránek zabíti. Proto tebe prosím: Smyj také provinění má.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Zhoj rány duše mé, Pane, celého mne posvěť. A mne bídného učiň hodným, Vládce, účastnit se Tajemné Božské večere tvé.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Podej i mně milost Toho, jenž pochází z lůna tvého, Vládkyně, a zachovej mne, služebníka tvého, v čistotě a neporušenosti, abych duchovní pokrm přijav, byl posvěcen. (*Bohorodičen*)

Píseň 5.

Hospodine, Dárce světla a věků Tvůrce, veď nás ve světle tvých přikázání. Neboť kromě tebe jiného Boha neznáme.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Jak jsi tenkrát řekl¹, Kriste, nechť se tedy stane špatnému služebníku tvému – přebývej i ve mně, jak jsi přislíbil. Vždyť jím Božské Tělo tvé a piji Krev tvou.

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Boží Slovo, Bože, *žhavý* uhlík² Těla tvého nechť je mně zatemněnému k osvětlení, a Krev tvá na očistění poskvrněné duše mé.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Maria, Matko Boží, vzácný příbytku *Božské* vůně, přimluvami svými učíš mne nádobou vyvolenou, abych přijal posvěcení Syna tvého. (*Bohorodičen*)

Píseň 6.

Do propasti hříchů upadlý, vzývám nedohlednou hlubinu velikého milosrdenství tvého: Z porušení mne vyveď, Bože.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Mysl, duši, srdce i tělo mé posvěť, Spasiteli, a učíš mne hodným, Vládce, neodsouzeně přistoupiti ke strašným Tajinám.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Dej, abych se vzdálil vášní a obdržel tvou blahodať, abych dosáhl posílení života přijetím svatých Tajin tvých, Kriste.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Svaté Božské Slovo, Bože, na přimluvy svaté Matky tvé mne posvěť celého, nyní přistupujícího k tvým Božským Tajinám. (*Bohorodičen*)

Kondak (hlas 2.): Nepřehlížej mne zatraceného, Kriste, dej mi přijati chléb, Tělo tvé, i Božskou a přečistou Krev tvou, Vládce. Ať nebude mi účast na strašných tvých Tajinách k odsouzení, ale budiž mi k životu věčnému a nesmrtelnému.

Píseň 7.

Zlaté modle se nepoklonili, moudří mládenci, raději vstoupili do plamenů, bohům *pohanským* se vysmívali a uprostřed plamene *Jediného* Boha opěvovali. Orosil je anděl, neboť modlitba úst jejich byla vyslyšena.

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Pramenem dobra budiž mi přijímání nesmrtelných Tajin tvých, Kriste, světlem i životem a bezvášnivostí, a k prospívání a rozmnožení ctností, i k Božskému zastání, jediný Blahý, neboť oslavuji tebe.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Přicházím nyní rozechvěle, s láskou a zbožnou bází k tvým nesmrtelným a Božským Tajinám, Lidumile, abych zbaven byl vášní, nepřátel, bídy a všelikého zármutku. Učiň mne hodným tebe opěvovati: Blahosloven jsi, Hospodine, Bože otců našich.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Spasitele Krista nepochopitelně prodivší, prosím nyní tebe, Čistou, já nečistý služebník tvůj, jenž chce k přečistým Tajinám nyní přistoupit: Ty, Božskou blahodatí oplývající, očistiž mne celého od poskvrny tělesné a duševní. (*Bohorodičen*)

Píseň 8.

Boha, který k židovským mládencům do pece ohnivě sestoupil a plamen v rosu obrátil, vyvyšujte po všechny věky, a skutky Jeho opěvujte jako Hospodinovy.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Nebeské, strašné a svaté Tajiny tvé, Kriste, a Božskou tvou tajemnou večeri učiň mne zoufalého hodným přijímat, Bože, Spasiteli můj.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

K milosrdenství tvému se utíkám, Blahý, se strachem vzývám tebe: Ve mně přebývej, Spasiteli, a já v tobě, jak jsi pravil³. Pro milost tvou osměluji se tedy jísti Tělo tvé a pítí Krev tvou.

Přípěv: Přesvatá Trojice, Bože náš, sláva tobě.

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Přijímaje oheň, obávám se, abych nebyl spálen jako vosk a jako tráva. Jaké strašné Tajemství! Kolik milosrdenství Božího! Jak přijmu Božské Tělo a Krev – já pomíjející – a jak se stanu neporušeným?

Píseň 9.

Syn zrozený z bezpočátečního *Otce*, Bůh a Pán, vtělil se z Panny, nám se zjevil, zatemněné ozářil a shromáždil rozptýlené; proto nejopěvovanější Bohorodici velebíme.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Kristus je zde, vizte a okuste; Pán, před naším stvořením od dávna jsoucí, jako oběť za nás jednou sebe Otcí svému přinesl; neustále obětován, přijímající posvěcuje.

Nezamítej mne od tváře tvé a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne.

Nechť posvětím duši i tělo, Vládce, abych byl osvícen, spasen; abych účastí na posvátných Tajinách stal se příbytkem tvým, maje v sobě tebe, Dobrodince, živoucího s Otcem a Duchem, Mnohomilostivý.

Přípěv: Navrať mi radost spasení tvého a Duchem panujícím upevni mne.

Nechť mi je jako oheň a jako světlo Tělo tvé a Krev přečistá, Spasiteli můj; ať sežehne, co je hříšné, vypálí trní vášní, a celého mne osvěcuje k uctívání Božství tvého.

Přesvatá Bohorodice, spasiž nás.

Bůh vtělil se z čistého těla⁴ tvého, Vládce, proto všecka pokolení opěvují tebe. Duchovní zástupy tebe oslavují, neboť díky tobě uzřely zjevně Vládce nade všemi panujícího, který přijal lidství a stal se člověkem. (*Bohorodičen*)

Jest vpravdě důstojno ...

Trojsvatá píseň až po Otče náš.

Kánon a modlitby před svatým Přijímáním

Tropar dne nebo svátku.

Je-li neděle, pak tropar nedělní podle hlasu.

Není-li, tedy následující tropary, hlas. 6.:

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť žádné omluvy nevědouce, tuto modlitbu tobě, jako Pánu svému, my hříšníci přinášíme, smiluj se nad námi.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Pane, smiluj se nad námi, neboť v tebe doufáme. Nehněvej se na nás velmi, aniž rozpomínej se na hříchy naše, ale pohleď i nyní jako milosrdný *na nás* a zbav nás nepřátel našich; neboť tys Bůh náš a my lid tvůj, všichni dílo rukou tvých a jméno tvé vzýváme.

I nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Bránu milosrdenství otevři nám, požehnaná Bohorodice, abychom doufajíce v tebe nezhylnuli, ale osvobozeni byli tebou od *všeliké* bídy, ježto jsi spása pokolení křesťanského.

Hospodi, pomiluj. (*Čtyřicetkrát*)

A poklon kolik chceš.

A dále:

Člověče, chceš-li jíst Tělo Vládce, přistupuj s bázní, abys nebyl spálen, neboť je to oheň.

Božskou pak Krev chceš-li pít ke společenství s *Ním*, smiř se nejprve s tím, kdo tě zarmoutil. Pak se teprve odvažuj tajemný pokrm jíst.

Před účastí na strašné oběti životodárného Těla Vládce pomodli se rozechvěle následujícím způsobem:

Modlitby před svatým Přijímáním

1. modlitba (od sv. Basila Velikého)

Vládce, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, prameni života a nesmrtelnosti, Tvůrce všeho stvoření viditelného i neviditelného, bezpočátečního Otce spoluvěčný a spolubezpočátečný Synu, jenž jsi se z převeliké dobroty za posledních dnů v tělo lidské oděl, nechal se ukřižovat a pohřbít za nás nevděčné a zkažené, a krví svou obnovil jsi přirozenost naši hříchem rozloženou. Přijmi, nesmrtelný Králi, pokání mne hříšného, nakloň ucho své ke mně a vyslyš slova má. Zhřešil jsem totiž, Pane, zhřešil jsem proti nebi i před tebou, a nejsem hoden pozdvihnouti očí svých k výšinám slávy tvé, vždyť rozhněval jsem dobrotu tvou, přestoupiv tvá přikázání a neuposlechnuv povelání tvých. Avšak ty, Pane nemstivý, dlouhoshovívavý a mnohomilostivý, neodevzdal jsi mně záhubě s nepravostmi mými, stále očekávaje mého obrácení. Neboť jsi řekl, Lidumile, skrze proroka svého: Nechci smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. Ano, Vládce, ty nechceš zahubiti stvoření rukou svých, ani nemáš zalíbení ve zkáze lidské, ale chceš, aby všichni spaseni byli a k poznání pravdy dospěli. Protož i já, ačkoliv nehoden jsem nebe i země, ano i tohoto dočasného života, ježto jsem se zcela podrobil hříchu, otročil rozkoším tělesným a tvůj obraz poskvřnil, přece – jsa dílem a stvořením tvým – nezoufám nad spasením svým, ale spoléhaje na tvé nekonečné milosrdenství, já bídny, přicházím za tebou. Přijmiž tedy i mne, lidumilný Pane, jako *tenkrát* ženu smilnou, jako lotra, jako celníka a jako syna marnotratného, a sejmi se mne těžké bří-

Modlitby před svatým Přijímáním

mě hříchů mých, ty, jenž jsi na sebe vzal hřích světa a nemoci lidské hojiš, namáhající se a obtížené k sobě voláš, odpočinutí jim dáváš, a jenž nepřišel jsi povolati spravedlivé, ale hříšníky ku pokání. Očišť mne od všeliké poskvrny tělesné i duševní a nauč mne konat Posvěcení v bázni tvé, abych s čistým svědomím – přijma část Svátostí tvých – sjednotil se se svatým Tělem tvým i Krví a měl tebe ve mně živoucího a přebývajícího s Otcem i Svatým Duchem tvým. Aj, Pane Ježíši Kriste, Bože můj, ať nebude mi v soud účast na přečistých a oživujících Tajinách tvých ani ať nebudu nemocen duší a tělem od nehodného jejich přijímání; ale dejž mi, abych až do posledního dechu svého neodsouzeně přijímal část Svátostí tvých – ke společenství s Duchem Svatým, na cestu k životu věčnému a k dobrému zodpovídání se na strašném soudu tvém, abych tak i já se všemi vyvolenými tvými stal se účastníkem nehynoucích blah tvých, jež jsi připravil těm, kdož tebe, Pane, milují a jimiž oslavován jsi na věky. Amen.

2. modlitba (od sv. Jana Zlatoústého)

Pane, Bože můj, vím, že nejsem hoden ani dostatečen, abys vešel pod střechu chrámu duše mé, neboť všecken pustý a zhroucený jest, a nemáš ve mně místa slušného, kam bys hlavu sklonil; avšak jako s výsosti ses pro nás ponížil, sestup i nyní k mému ponížení. A jako jsi ráčil položit se v jeskyni do jeslí, určených pro nerozumná stvoření, tak račiž vstoupiti i v jesle mé nerozumné duše a v poskvrněné tělo mé. A jako jsi neopovrhl vejíti v dům Šimona malomocného a večereti s hříšníky⁵, tak račiž vstoupiti i v dům mé ponížené duše, malomocné a hříšné. A jako jsi neodehnal ženu smilnici a hříšnici, podobnou mně, když přišla a dotekla se tebe, tak projev milosrdenství i nade mnou hříšným, jenž přicházím, abych se tebe dotknul; a jako se ti neošklivily poskvrněné a nečisté rty oné hříšnice, jimiž líbala *nohy* tvé, tak ať neoškliví se ti ani

Modlitby před svatým Přijímáním

moje rty, poskvrněnější a nečistší, než byly rty její, ani moje mrzká a nečistá ústa a ještě nečistší hanebný jazyk. Budiž mi *žhavý uhlík*⁶ přesvatého Těla tvého a ctihodné Krve tvé k posvěcení, osvícení a uzdravení mé ponížené duše i těla mého, k ulehčení tíhy mnohých hříchů mých, k zachování před všelikým ďábelským působením, k zanechání a zabránění špatných a zlých návyků, k umrtvení vášní, k dodržování tvých příkázání, k účinkování Božské blahodati tvé a abych se ujal tvého království. Neboť přicházím k tobě ne jako člověk, který tebou pohrdá, Kriste Bože, ale jako ten, který se toho osmělil pro nevýslovnou dobrotu tvou; přicházím, abych nezůstal na hony vzdálen od společenství s tebou a nestal se tak kořistí duchovního vlka. Proto modlím se k tobě jako jedinému Svatému: Vládce, posvěť duši mou i tělo mé, mysl i srdce, ledví i útrobu, a celého mne obnov; zasaď bázeň před tebou do údů mých a učiň, aby posvěcení tvé nikdy ode mne neodstoupilo. Buď mi pomocníkem a zastáncem, veď v pokoji život můj a učiň mne hodným státi po pravici tvé se svatými tvými – na přímluvy a prosby přečisté Matky tvé, nehmotných služebníků tvých, přečistých *nebeských* mocností i všech svatých, kteří od věků tobě věrně sloužili⁷. Amen.

3. modlitba (od sv. Simeona Metafrasta)

Jediný čistý Pane, sám nepodléhající porušení, z nevýslovné lidumilné milosti přijal jsi celou zhroucenost naší *bytosti*, vtělil se nadpřirozeně z čistého a panenského těla rodičky tvé, když ji naplnil Duch Svatý dle blahovůle tvého vždycky jsoucího Otce. Kriste Ježíši, Velemoudrosti Boží a Pokoji, Sílo! Tvým životodárným a spasitelným utrpením, které jsi podstoupil, přijav kříž, hřeby, kopí i smrt, umrtvi moje dušehubné tělesné vášně. Ty, jenž jsi pohřbením svým spoutal kralování pekelné, dejž mi, abych dobrými myšlenkami v sobě pohřbil zlé úklady, a odezeň ode mne duchy zla. Životonosným třetího dne vzkří-

Modlitby před svatým Přijímáním

šením jsi pozdvihl padlého praotce *Adama*, pozdvihni tedy i mne, který do hříchu upadám, a ukaž mi cestu pokání. Ty, jenž jsi přeslavným Nanebevstoupením svým přijaté tělo zbožstil, poctiv je usednutím po pravici Otce, učíš mne účastí na svatých tvých Tajinách za hodna obdržet úděl spasených po pravici tvé. Sesláním svého Ducha, Utěšitele jsi ze svých svatých učedníků nádoby ctihodné učinil; nechť se i já ukážu být tím, kdo přijal Svatého Ducha. Ty, jenž hodláš opět přijíti a soudit svět dle Spravedlnosti, vyvol i mne, abych se všemi svatými tvými na oblacích vítal tebe, Soudce a Stvořitele mého; abych bez konce chvalořečil tobě a opěval tebe i bezpočátečního tvého Otce a blahého a oživujícího tvého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

4. modlitba (od sv. Damaskina)

Vládce, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, jediný, který máš moc odpouštět lidem hříchy, přehlédni jako Blahý a Lidumil všechna má prohřešení úmyslná i neúmyslná, a učíš mne hodným neodsouzené účasti na Božských a přeslavných, nejčistších a oživujících Tajinách, nikoliv k obtížení ani k mukám ani na rozmnožení hříchů, nýbrž k očištění a posvěcení, k zasnoubení se budoucímu životu a království *nebeskému*; aby mi *svatá večeře tvá* byla hradbou a pomocí k odražení nepřátel a na zahlazení mnohých prohřešení mých. Neboť ty jsi Bůh milosti a slitování i lidumilnosti, a tobě slávu vzdáváme, s Otcem i Svatým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

5. modlitba (od sv. Basila Velikého)

Vím, Pane, že nehodně přijímám přečisté tvé Tělo a čestnou Krev tvou; provinil jsem se a odsouzení sobě jím a piji⁸, nerozpoznáváje Tělo a Krev tvoji, Krista Boha mého. Leč pro slitovnost tvou se osměluji přistoupit k tobě, který jsi pravil: „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, ve mně přebývá a já v něm.“⁹ Buď

Modlitby před svatým Přijímáním

tedy milosrdným, Pane, a neusvědčuj mne hříšného, ale nakládej se mnou podle milosti své. Nechť jsou mi Svátosti tyto k uzdravení a očištění, k osvícení a ochraně, ke spasení a posvěcení duše i těla; na odpuzení veškerých preludů a zlých skutků i k odehnání činnosti ďábelské, duchovně v mých údech působící; ke smělosti před tebou a pro lásku k tobě; k nápravě života a upevnění v dobru, k pěstování ctností a růstu k dokonalosti, pro plnění přikázání a ku společenství s Duchem Svatým, k zaopatření na cestu do života věčného, a k dobrému zodpovídání se na strašném soudu tvém – ne v soud nebo k odsouzení.

6. modlitba (od sv. Simeona Nového Theologa)

Kriste můj, přijmi modlení z poskvrněných úst a hanebného srdce, od jazyka nečistého, z duše pošpiněné. Nepohrdej ani mými slovy ani způsoby ani mými pokleslými mravy. Dejž mi odvalu vyslovit, co bych si přál, Kriste můj, nad to však ještě – nauč mne, co mi náleží činit a hovořit. Zhřešil jsem více než ona žena smilnice, jež zvěděvši, kde přebýváš, koupila myro a s důvěrou přišla pomazat nohy tvoje, Boha, Vládce mého, Krista. Ježto jsi neodehnal ji, která se ze srdce přiblížila k tobě¹⁰, vtělenému Slovu Božímu, neoškliv si ani mne a vztáhni ke mně nohu svou, abych ji podržel, políbil a proudem slzí svých ji – jako vzácným myrem – s odvahou pomazal. Dejž, aby mne mé slzy omyly, očistiž mne jimi, Kriste, Slovo *Otcovo*. Pro miň prohřešení má a jejich odpuštění mi uděl. Věda o množství zla mého, víš také, jak jsem krvácel, a rány mé vidíš. Avšak znaje i víru moji, vidíš též odhodlání mé a vzdechy moje slyšíš. Před tebou, Bože a Stvořiteli můj, není utajena ani kapka slzy, ani sebemenší krůpěj, Vysvoboditeli můj. Tvoje oči zří i to, co jsem neučinil; i to, co se ještě nestalo, zapsáno máš v knize své. Popatř na ponížení mé, pohleď, jaká je námaha má, a veškeré hříchy mi odpusť, Bože všech. Nechť s čistým

Modlitby před svatým Přijímáním

srdcem, rozechvělou myslí a duší zkroušenou přijmu neposkvrněné a přesvaté Tajiny tvé, jimiž oživuje a zbožšťuje se každý, kdo je s čistým srdcem jí a pije. Vždyť ty jsi pravil, Vládce můj: „Každý, kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, ve mně přebývá a já v něm.“¹¹ Pravdivé je každé slovo Vládce a Boha mého, přijmu tedy účastenství na svatých bohotvorných¹² dobrodiních, abych již nebyl samotný, leč s tebou, Kriste můj, Světlem trojslunečným osvěcujícím svět. Kéž tedy nezůstanu osamělý – bez tebe, Životodárce, Dechu mého, Života mého, Radosti mé, Spásy světa. Proto jsem tedy za tebou přišel, jak mne vidíš, se slzami a duší zkroušenou; prosím, abych obdržel vysvobození od mých prohřešení a neodsouzenou účast na životodárných a neporušených Tajinách tvých. Nechť zůstáváš – jak jsi pravil – se mnou, trojnásobně ubohým, aby ďábelský lhář nenalezl mne bez blahodati tvé, aby nepolapil mne lstivě a svým klamem neodvlekl mne od bohotvorných slov tvých. Proto skláním se před tebou a vroucně volám: Jako jsi *marnotratného* nevěrného syna přijal a podobně i nevěstku, když za tebou přišla,¹³ Slitovniče, tak přijmi i mne, nevěrného a poskvrněného. S duší zkormoucenou nyní přicházím k tobě, Spasiteli, věda, že nikdo jiný nezhřešil tobě tak jako já, nikdo nepáchal to, čeho já jsem se dopustil. Naproti tomu však vím, že žádné množství hříchů ani velikost provinění nemůže být větší než nesmírná trpělivost Boha mého a Jeho krajní lidumilnost. Milostí svého soucitu nad upřímnými kajícími je očišťuješ, prosvětluješ a účastníky světla je činíš a společníky tvého Božství z nich přejícně děláš, jako s pravými přáteli svými s nimi často beseduješ, což je podivuhodné pro anděly i pro uvažování lidské. To mi skýtá smělost, to mi dává křídla k letu, Kriste můj. Osmělen tvým bohatým dobrodiním, jež nám uděluješ, raduji se i chvěji zároveň; přijímám oheň já, který jsem tráva, – ó, podivuhodný zázrak – jsem orosen, takže nejsem sežehnut, *jsem* jako onen dávný keř hořící a ne-

Modlitby před svatým Přijímáním

shořívající¹⁴. Děkovnými myšlenkami i děkujícím srdcem, vděčnými svými údy duše i těla klaním se tobě, velebím tě a chválu vzdávám tobě, Bože můj, neboť požehnaný jsi nyní i na věky.

7. modlitba (od sv. Jana Zlatoústého)

Bože, ulehči, odpusť, promiň mi, přestoupení má, všechna, jimiž jsem se prohřešil proti tobě, ať už slovem či skutkem nebo v myšlenkách, úmyslně či neúmyslně, vědomě neb nevědomky, všechna mi odpusť jako Blahý a Lidumil. Na přímluvy přečisté Matky tvé, rozumných *andělských* služebníků tvých, i svatých *nebeských* mocností a všech svatých od věků před tebou chodících, Pane, přivol, abych bez odsouzení přijal svaté a přečisté Tělo tvé i uctívanou Krev na uzdravení duše i těla a k očištění od zlých myšlenek mých. Neboť tvé jest království i moc i sláva, s Otcem i Svatým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

8. modlitba (od téhož svatého)

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu¹⁵ duše mé, leč poněvadž ty jako Lidumil přeješ si přebývati ve mně, osměluji se přistoupit; Vládce, přikaz mi, abych otevřel dveře, které ty sám jsi stvořil, a vejdi do mne s lidumilností sobě vlastní. Kéž vstoupíš a osvítiš zatemněné myšlení mé. Věřím, že tak učiníš, – vždyť jsi ženu smilnici neodehnal, když přišla za tebou, ani kajícího celníka jsi neodmítl, ani lotra, který rozpoznal tvé království, jsi nevyhnal, ani toho, kdo tě pronásledoval, jsi neopustil, když se kál,¹⁶ – to vše se stalo. Ano, všechny, kteří k tobě přišli s pokáním, jsi zařadil do sboru přátel svých, neboť jediný jsi požehnaný, vždycky, nyní i na nekonečné věky. Amen.

Modlitby před svatým Přijímáním

9. modlitba (od téhož svatého)

Pane, Ježíši Kriste, Bože můj, daruj mi ulehčení a odpusť mi, očistiž mne a promiň mně, hříšnému, nepotřebnému a nehodnému služebníku svému, přestoupení má proti tobě i hříšné pády, všechny, jež jsem spáchal od mladosti své až do tohoto dne a hodiny, ať vědomě či nevědomky, buď slovy či skutky neb v myšlenkách a uvažování i záměrech, všemi smysly svými. A na přímluvy té, která tě bez účasti muže porodila, přečisté a vždycky Panny Marie, Matky tvé, jediné nezahanbitelné naděje a zastánkyně a záchrany naší, učiň mne hodným neodsouzené účasti na přečistých, nesmrtelných, oživujících a strašných tvých Tajinách na odpuštění hříchů a k životu věčnému; k posvěcení a osvětlení, posílení, vyléčení, pro zdraví duše i těla, k vyhlazení a naprostému zničení zlých myšlenek a špatných záměrů mých, i úkladů, a nočních preludů i snění, temných a zlých duchů. Neboť tvé jest království i moc i sláva a čest i úcta, s Otcem i Svatým Duchem tvým, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

10. modlitba (od sv. Jana Damašského)

Ač stojím už před vraty chrámovými, přece jsem se stále nezbavil hrozných myšlenek; leč ty, Kriste Bože, který jsi celníka ospravedlnil, nad ženou kananejskou se smiloval a lotru bránu ráje otevřel¹⁷, otevři nitro lidumilnosti své a přijmiž mne, přicházejícího a dotýkajícího se tebe, jako nevěstku či ženu s krvotokem – obě se pouze dotkly lemu roucha tvého, a snadno tak obdržely *dar* uzdravení; jedna i druhá objaly přečistou nohu tvou, a dostalo se jim rozhřešení hříchů.¹⁸ Já bídny pak osměluji se celé tvé Tělo pojmouti, kéž mne nesežehne; avšak přijmiž mne jako ony *ženy*, a osvět' moje duševní city a spal hříšná provinění má; na přímluvy té, která tě bez účasti muže porodila, i nebeských mocností, neboť požehnaný jsi na věky věkův. Amen.

Modlitby před svatým Přijímáním

Modlitba další (od sv. Jana Zlatoústého)

Věřím, Pane, a vyznávám, že ty jsi vpravdě Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi přišel na svět spasit hříšníky, z nichž první jsem já. Věřím také, že toto jest samo přečistě Tělo tvé a toto jest sama drahocenná Krev tvá – i modlím se proto k tobě: Smiluj se nade mnou a odpusť mně hříchy mé úmyslné i neúmyslné, jichž slovem, skutkem, vědomě i nevědomě jsem se dopustil, a učiň mne hodným neodsouzeně přijmouti přečistě tvé Tajiny na odpuštění hříchů a k životu věčnému. Amen.

Před přistoupením k Přijímání se pronášejí v duchu tyto verše Metafrastovy:

Hle, přistupuji k Božskému Přijímání.
Stvořiteli, nechť nejsem sežehnut spojením s tebou;
vždyť jsi oheň pálicí nehodné.
Očistiž mne tedy od všeliké skvrny.

Poté opět říkej:

Za účastníka večere své tajemné, Synu Boží, přijmiž mne dnes, neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbení tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.

Pak verše:

Krev skýtající účast na Božství¹⁹ až uzříš,
chvěj se úžasem, člověče,
vždyť je to oheň pálicí nehodné.
Boží Tělo mne zbožšťuje i sytí,
zbožšťuje ducha a mysl podivuhodně nasycuje.

Modlitby před svatým Přijímáním

Pak tropary:

Dal jsi mi okusit sladkost své lásky, Kriste, a Božským milováním svým vykoupil jsi mne. Spal nehmotným ohněm hříchy mé a učiň mne za hodna, abych nasycen byl štěstím v tobě; Blahý, ať s jáсотem velebím oba příchody tvé.

Jak vejdu já nehodný do záře, v níž přebývají svatí tví? Odvážím se snad vstoupit k nim do *hodovní síně*²⁰? Vždyť mne usvědčí můj oděv, jelikož není svatební; budu pak od andělů svázán a vyvrhnut! Očistiž, Pane, poskvrnu duše mé a spasiž mne, neboť jsi Lidumil.

A dále modlitbu:

Vládce, Lidumile, Pane Ježíši Kriste, Bože můj, ať nebudou mi v soud Svátosti tyto kvůli nehodnosti mé, nýbrž na očistění a posvěcení duše i těla a k zasnoubení životu budoucímu a království tvému. Dobré jest pro mne, který se *právě* oddávám Bohu, složit v Pána naději na spasení své.

Za účastníka večere své tajemné, Synu Boží, přijmiž mne dnes, neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbění tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.

Modlitby po svatém Přijímání

Poté, co jsi obdržel dobré účastenství na životodárném tajemném obdarování, ihned zapěj s velikým poděkováním, řka vroucně z celé duše Bohu:

Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože. Sláva tobě, Bože.

Děkuji tobě, Pane Bože můj, že jsi neodmítl mne hříšného, ale uznal jsi mne za hodna býti účastníkem Svátostí tvých. Děkuji tobě, že jsi mně nehodnému dal přijmouti přečistě tvé nebeské Dary. Avšak, lidumilný Vládce, jenž jsi pro nás zemřel a pak z mrtvých vstal a nám strašné tyto a oživující Tajiny daroval ku prospívání a posvěcení duším i tělům našim, dejž, aby ony byly i mně k uzdravení duševnímu i tělesnému, k odpuzení všeho zlého, k osvícení očí srdce mého, k pokoji duševních sil mých, k víře nezahanbitelné, k lásce nelicoměrné, k naplnění moudrostí, k zachovávání příkázání tvých, k účinkování Božské tvé blahodati a k získání království tvého; abych Tajinami těmito jsa v posvěcení zachován, stále byl pamětliv tvé blahodati a nežil sobě, ale tobě, Vládci našemu a Dobrodinci, a tak abych život tento dokonal v naději života věčného a dosáhl věčného pokoje tam, kde hlas slavících zní bez přestání a cítí nekonečné štěstí ti, kdož zří nevypravitelnou krásu tváře tvé. Neboť tys pravá touha a nevýslovná radost milujících tebe, Kriste Bože náš, a tebe opěvá veškeré stvoření na věky. Amen.

Vládce, Kriste Bože, Králi věkův a Učiniteli všeho, děkuji ti za všechno, co jsi mně poskytl dobrého, i za účast na přečistých tvých a oživujících Tajinách. Prosím tebe, Blahý a Lidumile, zachovej mne pod záštitou svou a zastiň křídly svými, a dejž mně až do posledního dechu mého s čistým svědomím

Modlitby po svatém Přijímání

hodně přijímati Svátosti tvé na odpuštění hříchů a k životu věčnému. Neboť ty jsi Chléb živý, pramen posvěcení, Dárce všeho dobra, a tobě chválu vzdáváme, s Otcem i Svatým Duchem, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. *(Od sv. Basila Velikého)*

Stvořiteli můj, jenž jsi dobrovolně dal mně za pokrm Tělo své, ty jsi oheň pálicí nehodné; nesežehni mne, pronikni spíše v údy mé, vstup do všech částí mé bytosti²¹, do útrob i v srdce mé. Spal trní všech prohřešení mých; očisť duši, posvěť myšlení; upevni vnitřní síly mé²² spolu s kostmi; osvěť patero smyslů; připevni²³ mne celého k bázni před tebou. Stále chraň, střež a zachovej mne od veškerého díla a slova dušehubného. Očisť, omyj a ozdob mne; polepši mne, daruj mi poznání a osvěť mne. Učiň mne sídlem jediného Ducha svého, a nikoliv již sídlem hřichu. Nechť jsem jako dům, do něhož vstoupilo Přijímání tvé, a proto z něj jako před ohněm prchá každé řádění zla, každá vášeň. Za přímluvce své si před tebou, Milosrdným, volám všechny svaté, náčelníky řádů beztělesných, Předchůdce tvého, moudré apoštoly a s nimi i neposkvrněnou, čistou Matku tvou, jichž prosby přijmi, Kriste můj, a synem světla učiň služebníka tvého. Neboť tys jediný dobrý, posvěcení a světlo duší našich, a tobě jako Bohu a Vládci, jak se náleží, slávu každodenně všichni vzdáváme. Amen.

(Od sv. Metafrasta)

Tělo tvé svaté, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, budiž mně k životu věčnému a drahocenná Krev tvá na odpuštění hříchů; budiž mně tedy svatá večeře tato k radosti, zdraví a veselí. Ve strašný pak a druhý příchod svůj, Pane, dejž mně hříšnému státi po pravici slávy tvé, na přímluvy přečisté Matky tvé i všech svatých. Amen

Modlitby po svatém Přijímání

Přesvatá Vládkyně, Bohorodice, světlo zatemnělé duše mé, naděje, záštito, útočiště, útěcho, radosti moje – děkuji ti, že jsi mne nehodného uznala hodným státi se účastným přečistého Těla a drahocenné Krve Syna tvého. A tak ty, porodivší Světlo pravé, osvěť duchovní oči srdce mého; porodivší pramen nesmrtelnosti, oživiž mne, umrtveného hříchem; a jsouc milostivého Boha láskyplná milosrdná Matka, smiluj se nade mnou a vlož dojetí a zkroušenost do srdce mého, daruj pokoru uvažování mému a osvobození zajatým myšlenkám mým; i učiň mne hodným do posledního vzdechu mého neodsouzeně přijímat posvěcení přečistých Tajin k uzdravení duše i těla. A dejž mi slzy pokání a vyznání, abych opěvoval a chválil tebe po všechny dny života svého, neboť blahoslovená a velebená jsi na věky. Amen.

Zakončení děkovných modliteb po účasti na svaté Eucharistii

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého, ❖ podle slova svého v pokoji.

Neboť viděly oči mé spasení tvé, ❖ které jsi připravil před obličejem všech lidí:

světlo ke zjevení pohanům, ❖ a slávu lidu tvého israelského.

Následuje: »Trojsvatá píseň« až po »Otče náš«

*Propustitelný tropar
a kondak sv. Janu
Zlatoústému:*

Blahodať z úst tvých jako zář
ohně se zaskvěš, osvítila celý
svět, poklady nezištnosti jemu
nalezla, výsost pokory nám
ukázala; avšak uče nás slovy
svými, otče Jene Zlatoústý,
pros Slovo, Krista Boha, aby
spasil duše naše.

»Sláva ...«

S nebes přijal jsi blahodať
Božskou a ústy svými učíš všec-
ky klaněti se v Trojici jedinému
Bohu, Jene Zlatoústý, nej-
blaženější, ctihodný, důstojně
blahoslovíme tebe, neboť ty jsi
vůdce, jenž zjevuje věci Božské.

»I nyní ...« (6. hlas):

*Tropar
a kondak
sv. Basilu Velikému:*

Po celé zemi rozlehl se hlas tvůj
a všude přijato je slovo tvé, jímž
jsi pravé víře naučil, přírodu
Božskou zjasnil a mravy lidské
zušlechtil; královská svatosti,
otče veledůstojný, (sv. Basile,)
pros Krista Boha, aby spasil
duše naše.

»Sláva ... «

Podáváje všem smrtelníkům
bohatství neuloupitelné a zpe-
četuje je svými naučeními, uká-
zal ses jako základ Církve nepo-
hnutelný, zjeve nebeský, Basile
veledůstojný.

Modlitby po svatém Přijímání

Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů, ❖ jistá prostřednice u Stvořitele, ❖ nepřeslechni prosebných hlasů hříšníků, ❖ ale předejdi, dobrotivá, ku pomoci nám, tebe věrně vzývající.

Pospěš k přímlově, ❖ pros za nás horlivě, ❖ neboť ty, Bohorodice, ❖ vždy ochraňuješ ty, kteří uctívají tebe.

Chceš-li, zapěj i tropar toho dne. Následuje ukončení:

»Hospodi, pomiluj« (dvanáctkrát).

Kněz: Přesvatá Bohorodice, spasiž nás!

»Tebe nad cherubíny ctěnější ...« (2. hlas)

Kněz: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

»Sláva ... I nyní ...« »Hospodi, pomiluj« (třikrát),
požehnej !

Kněz pronáší malé propuštění.

*Pokud byla liturgie Předem posvěcených Darů,
pak se zpívá tropar sv. Řehoři Dvojeslovu (hlas 4.):*

Božskou blahodať přijal jsi, slavný Řehoři, od Boha shůry
a Jeho mocí byv posílen, pro cestu Evangelia rozhodl ses,
pročež odměnu za námahu přijal jsi od Krista, nejbláženější,
Jeho pros, aby spasil duše naše.

Kondak (hlas 3.):

Jako pravý vůdce ukazoval jsi pastýřům Vůdce Krista, otče Řehoři,
zástupy mnichů jsi dovedl k nebeskému ovčinci
tím, že jsi stáde Kristovo vyučil Jeho příkázáním.
Nyní se s nimi raduješ a veselíš v nebeských přibytcích.

Modlitby po svatém Přijímání

Po přijímání ať každý zůstává v čistotě, zdrženlivosti a není upovídaný, aby důstojně v sobě opatroval přijatého Krista.

Není-li k modlitebnímu dílu dostatek času či sil, raději přečíst jen některé modlitby, avšak pozorně.

O přípravě ke svatému Přijímání

Dobu a podrobný obsah přípravy určuje zpovědník; bez jeho požehnání není možno přijímat Svaté Dary. Správně by měl přijímající být účasten všech dostupných bohoslužeb denního kruhu předcházejících svaté liturgii (tj. počínaje večerní bohoslužbou v předvečer). V době přípravy se kromě každodenních modliteb (jež se tentokrát mají číst v plnosti) má věřící pomodlit zde uvedené přípravné modlitby a další kánony (kající, přesv. Bohorodici a andělu ochránci nebo alespoň jeden z nich) a případně akathisty (např. Ježíši Kristu či Bohorodici a svatým).

Kánony (kající, přesv. Bohorodici a andělu ochránci) se čtou v předvečer přijímání – buď celé za sebou, nebo společně najednou tak, že se přečte irmos 1. písně prvního kánonu a pak tropary 1. písně, následně tropary 1. písně druhého kánonu (irmosy druhého kánonu se nečtou), poté tropary 1. písně třetího kánonu (jehož irmosy se taktéž nečtou); 2. píseň je většinou v kánonech vynechána, takže se pak se čte irmos 3. písně prvního kánonu a ihned tropary této písně; poté tropary 3. písně druhého kánonu a pak tropary 3. písně třetího kánonu; následuje irmos 4. písně prvního kánonu a její tropary atd. Tropary uvedené před kánonem Bohorodici a Andělu a taktéž stichiry uvedené po kánonu Bohorodici se v tomto případě vypouštějí. Kánon ke svatému Přijímání se čte buď v předvečer nebo před svatou liturgií jako součást hodinek (před závěrečnou modlitbou šesté hodinky).

Od půlnoci se už nejí ani nepije, abychom přistupovali k účasti na Božské Eucharistii v postu a na lačno.

Překladatelská poznámka

Slovem „**Svatost**“ čili „Posvěcení“ překládáme církevně-slovanské „svatynja“ (má mnohoznačný obsah; může se vtaahovat: k ikonám, svatým ostatkům, myru, svěcené vodě, svatým Tajinám apod.). Kde se výslovně hovoří o svatých Tajemstvích (mystériích), tam zajiště překládáme obvyklým způsobem – **svaté Tajiny**.

Tento nový překlad především rozšiřuje české znění modliteb před svatým Přijímáním do plného rozsahu, jak je obvyklý ve slovanském Pravoslaví, a zároveň se pokouší opravit některé chyby v našich starších českých modlitebních textech a chce být přesnější (zvláště na místech, kde byl starý český překlad spíše volným převyprávěním předlohy), aby lépe navazoval na svatootcovskou literaturu a terminologii pravoslavné spirituality.

Poznámky k textu

- 1 Evangelium podle Jana 6. kapitola
- 2 Viz 6. kapitola proroctví Isaiášova (hleď pozn. č. 6)
- 3 Jan 6. kap.
- 4 Dosl.: krve
- 5 Matouš 26,6; Marek 14,3. V Betanii v domě Šimona malomocného seděl Pán Ježíš u stolu a tehdy přišla žena, která jeho hlavu pomazala vzácným myrem (viz o ní dále v textu modlitby).
- 6 Viz 6. kapitola proroctví Isaiášova, který ve svém zření uviděl nebeský chrám s Božím trůnem obklopeným šestikřídlymi serafíny volajícími: „Svatý, svatý, svatý ...“ (Jak to zpíváme při liturgii před slovy poslední večeře.) Prorok se při tomto bohozření zhrozil své duchovní nečistoty. „Tu ke mně přiletěl jeden ze serafínů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z (nebeského) oltáře, dotkl se (řeřavým uhlíkem) mých úst a řekl: Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen“ (Isaiáš 6,5—6). (Tento biblický text je Církví vykládán jako předobraz svatého přijímání – kleště se žhavým uhlíkem zobrazují svatou lžičku s přečistým Tělem a Krví Kristovou.)
- 7 Jinak: před tebou chodili (viz Gen 17,1: „Chodiž ustavičně přede mnou a budiž dokonalým,“ pravil Hospodin Abramovi).
- 8 1. Korinským 11,27—29
- 9 Jan 6,56 (6,27—69)

- 10 Luk 7,36—50
 11 Jan 6,56
 12 Které ze mne činí boha
 13 Luk 15,11—32; Luk 7,36—50
 14 Exodus 3,2: Proroku Mojžíši se pod horou Sinaj zjevil Bůh v podobě keře, který hořel a neshořel. Církev v tomto zázraku spatřuje předobraz přesvaté Bohorodice, která v sobě chovala Boha, který je jako oheň spalující (Ex 24,17; Levit 10,2; 2.Král 1,10; 2.Par 7,3; Žalm 18. a 50.), a přesto jím nebyla sežehnutá. Když přijímáme do svých útroeb přesvatou Eucharistii, modlíme se, aby nás Božský oheň nesežehnul, ale očistil.
 15 Mat 8,8
 16 Luk 7,36—50; Luk 23,39—43; Skutky 9. kap.
 17 Mat 15,21—28; Luk 23,39—43
 18 Luk 7,36—50; Mat 9,20—22
 19 Bohotvorná Krev; tj. krev, která z tebe učiní boha.
 20 Viz podobenství o svatební hostině Mat 22,1—14
 21 Do všech prvků (elementů). Viz pozn. č. 22.
 22 Prvky, elementy. Slovo použité v předloze má mj. význam „přirozenost“ (podstata). Takový překlad slova je dán i paralelním „učebním žaltářem“, který je v současnosti specialisty v Rusku doporučován pro výuku církevně-slovanského jazyka. Dále je význam slova totožný s termíny: „živel“, „element“, „prvotní materie“, jak je uvedeno i ve velkém církevně-slovanském slovníku. Křesťané, kteří získali klasické řecké vzdělání, přijímali učení o živlech, elementech (tzv. životních silách v člověku). Ve sborníku modliteb přeložených do ruštiny Nikolajem Nachimovem z r. 1912 je toto slovo převedeno s výměnou samohlásky („sostavy“ převedeno jako „sustavy“), čímž se poněkud mění význam slova na „klouby“ či „vazy“.
 23 Dosl.: přibít hřeby; evokuje ukřižování

Toto je rozšířená verze – kánon má stíšky opakované ve všech písni.

Pracovní rozšířenou verzi sazby této knihy se všemi poznámkami najdete ke studijním účelům na internetu ve formátu PDF na:

www.pravoslavni.cz/modlitby